

J. F. Kinch og hans Arbejder vedrørende Ribe By og Ribe Amt.

Af August F. Schmidt.

Historikeren *Jakob Frederik Kinch* blev født 23. Maj 1817 i Vordingborg, hvor hans Fader, Kancelliråd *Otto Peter Kinch*, der Året i Forvejen var bleven gift med *Catharine Christiane Frederikke Brøgger*, den Gang var Byfoged. *Jakob Frederik Kinch* kom til at gå i Vordingborg Skole, men da Faderen i 1830 blev forflyttet til Embedet som Birkeskriver ved Frederiksborg Birk og Byskriver i Hillerød, kom Sønnen i Foråret 1831 i Frederiksborg lærde Skole. Herfra blev han i 1835 Student, Cand. philol 1844, konstitueret Lærer ved Vordingborg Skole straks efter Embedseksamen, men fratrådte denne Stilling i Januar 1845. Den praktiske Prøve underkastede han sig i Januar 1847, og 31. August 1847 konstitueredes han som Lærer ved Ribe Kathedralskole. Hans Ansættelse her foranledigedes ved, at tredie Klasse, hvis Disciple udgjorde to temmelig forskellige Partier, ved Skoleårets Begyndelse i 1847 blev delt i to selvstændige Afdelinger med Hensyn til Undervisningen i Latin, Græsk og Fransk. Denne Deling af Sprogundervisningen i tredie Klasse medførte 15 nye Timer, hvortil var at lægge andre 15 overskydende Timer fra det foregående År, så der blev altså 30 Timer at besætte. Af disse fik J. F. Kinch de 24.¹⁾ Han fik fast Ansættelse som Adjunkt 25. Oktober 1848; til Overlærer udnævntes han 21. April 1858.

¹⁾ Indbydelsesskrift til den offentlige Eksamen i Ribe Kathedralskole 1848, 55.

Kinchs Hovedfag i Undervisningen var Latin, men i forskellige Skoleår underviste han også i enkelte Klasser i andre Fag, f. Eks. i Tysk, Oldnordisk, Historie. Han var en meget samvittighedsfuld Lærer, der havde Kærlighed til sine Disciple og gerne vilde fremme deres videnskabelige Sans, men hans Nærsynethed og noget forlegne Væsen hindrede ham i at vedligeholde Myndigheden. Hans Undervisningsmetode var noget tør, ligesom hans Optræden som Lærer også skildres som noget kejtet. Han var meget punktlig og passede sin Gerning med stor Omhu Dag ud og Dag ind gennem de mange År (til i 1888), han virkede ved Ribe lærde Skole.¹⁾ Han mindedes endnu i 1917 som den stille, overordentlig flittige Mand, der stedse sad over sine Bøger.²⁾

J. F. Kinch var to Gange gift. 1) 1850 med *Bertine Nikoline Krøyer*, født i Fole 19. Marts 1825, Datter af Sognepræst C. F. Krøyer i Fole og Anna Beate Gjørtz; hun døde 18. Januar 1863.³⁾ 2) 1864 med *Kirstine Nielsine Andersen*, født i Ribe 29. Marts 1835, Datter af Hospitalsforstander, Stiftskasserer Anders Nielsen Andersen i Ribe og Anna Margrethe Simonsen; hun døde 7. Oktober 1885. — I første Ægteskab var der 7 Børn, i andet 8. Bedst kendt af disse Børn var den klassiske Filolog og Arkæolog *Karl Frederik Kinch* (f. 1853, d. 1921).⁴⁾

J. F. Kinch tog også nogen Del i det offentlige Liv. Ved Folketingsvalget, der 14. Juni 1858 holdtes over

¹⁾ Oluf Nielsen i Dansk biografisk Lexikon IX, 168. Ribe Stifts-Tidende 23. Maj 1917.

²⁾ H. G. A. Jørgensen i „Tiden“ 8. Juni 1917.

³⁾ Kinchs første Hustru var af Høgsbroslægten, se Vilh. Milthers: Sofus Høgsbros Slægt (1909), 17.

⁴⁾ Om J. F. Kinchs Børn, se nærmere Saml. t. jydsk Historie og Topografi 2. Rk. II (1889—90), 4—5.

hele Landet, stillede han sig til Valget i Ribe Amts 3. Valgkreds (Ribe) og valgtes (konservativ) med 124 Stemmer, medens hans Modkandidat, Grosserer, senere Etatsråd, *H. Puggaard* fik 120 og Gårdejer *Juncker* 62 Stemmer. Han mødte da på Rigsdagens 10., 11. og 12. ordinære Samling, men tog ikke særlig megen Del i Forhandlingerne. Ved Afstemningerne ved Navneopråb var han, på et Par ganske enkelte Gange nær, altid tilstede. Da Valgperioden i Sommeren 1861 var udløben, søgte han ikke Valg påny. Der blev sagt om Kinchs Rigsdagsvirksomhed, at Vælgerne „sendte en lukket Bog ind på Rigsdagen og fik en lukket Bog tilbage.“ Denne Karakteristik er dog ikke helt rigtig, da Folketingstidenden ifølge *Vilhelm Bangs* Opgørelse indeholder 34 Indlæg og Foredrag af ham.¹⁾ Der er dog den Sandhed i Udtalelsen, at politisk Virksomhed ikke lå særlig for Kinch. I de politiske Kampår havde han nogle Sammenstød med *Jens Busk*, hvis Kampmåde på Vælgermøderne iøvrigt lå den Ribe Adjunkt fjern. Samme År (1861) som Kinch udtrådte af Folketinget, blev han valgt ind i Ribe Byråd, hvori han sad til 1873 og atter fra 1879 til 1885. I en lang Årrække var han Medlem af Skolekommissionen og i flere År dennes Formand; som sådan deltog han med Iver i en Reformation af Ribe Bys Almueskolevæsen. Medlem af Ribe Amts Skoleråd var han fra 1864 til 1873 og atter fra 1880 til 1888. Som Medlem af Byrådet blev han i 1864 tilligemed nogle andre Borgere af Preusserne bortført til Rendsborg; herom skriver han i sin Almanak således: „Den første Maj 1864 om Eftermiddagen fordrede Wrangel ved en militær Kommando, den samme, som var her til den 27de, 50,000 preussiske Daler af Byen;

¹⁾ Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. Rk. II, 3—4.

da de ikke kunde betales, blev jeg tilligemed ni andre Mænd i Byen næste Morgen ført til Kolding, den 3die til Flensborg, den 4de til Rendsborg, hvor vi dog allerede næste Aften blev frigivne, saa vi kom hjem den sjette.“ — Foruden i de allerede nævnte offentlige Sager tog Kinch også livlig Del i forskellige kommunale Arbejder; hans Erklæringer var altid klare og grundige. En Betænkning om nogle af Byens Enge på Søndermarken, hvilke tidligere havde hørt under slesvigsk Ret, er en hel lille historisk Afhandling. Med sin udprægede økonomiske Sans passede han nøje på Udgiftssiden og var bl. a. betænkelig ved, at Byen selv vilde drive sit Gasværk. Han havde et åbent Øje for den Konkurrence, Anlægget af Esbjerg Havn måske kunde forvolde og slog flere Gange til Lyd for en Undersøgelse af Forholdene her, medens Forhandlingerne førtes på Rigsdagen om Nybyggerbyen deroppe bag Fanø.¹⁾

J. F. Kinch var af Drift Forskernatur, og hans Uddannelse som klassisk Filolog gjorde det let for ham som historisk Gransker at beskæftige sig med Emner indenfor den ældre danske Historie, hvor et sikkert Latinkendskab er nødvendigt. Hans første Arbejder angår dog ikke historiske Forhold, men filologiske. I „Indbydelsesskrift til Examen i Ribe Katedralskole“ (1853) findes således hans Afhandling: „Om overflødig Førtidsbetegnelse i Latin“, medens han Året efter i Skolens Indbydelsesskrift (1854) har det smukke „Bidrag til Ambrosius Stubs samlede Digte efter nye Kilder“²⁾ (et særskilt Aftryk blev overladt til „Samfundet for den danske Litteraturs Fremme“). 1854 kom også „Nogle Bemærkninger i Anledning af en paatænkt dansk Sproglære til Skole-

¹⁾ Ribe Stifts-Tidende 23. Maj 1917.

²⁾ Udnyttet af mig i Fra Ribe Amt 1931, 786 ff.

brug.“ 1856: „Dansk Sproglære til Skolebrug.“ Endvidere har Kinch skrevet Avisartiklerne „Om den nyere Retskrivnings Indførelse i Skolerne“ (Fædrelandet 1854, Nr. 244—45) og „Om Undervisningen i Dansk“ (Kjøbenhavnsposten 1855, Nr. 123). Disse Arbejder er jo også udsprunget af hans Erfaringer som Latinskolelærer.

Kinch studerede Kilderne til sit Fædrelands Historie med stor Grundighed. Frugter af disse Studier er hans Afhandlinger: „Bidrag til en Textkritik af de sidste syv Bøger af Saxes Danmarkshistorie“ (Årbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie 1874) og „Om den danske Adels Udspring fra Tinglid“ (smsts. 1875), et betydningsfuldt Arbejde, hvis Fortolkning af dansk Adels Oprindelse var gældende, til *Kr. Erslev* omstødte den i sit Værk: „Valdemarernes Storhedstid“ (1898), 204—17. — 1876 leverede Kinch i *J. B. Løfflers* Afhandling om „Vestervig Kloster og Liden Kirstens Grav“ Tydning af Stenens latinske Indskrift. Kinchs Hovedværk er dog hans ikke fuldførte Arbejde: „*Ribe Bys Historie og Beskrivelse indtil Reformationen*“ (690 Sider) 1869, — og „*Ribe Bys Historie og Beskrivelse fra Reformationen indtil Enevoldsmagtens Indførelse*“ (1536—1660), 922 Sider, udkom 1884.¹⁾ Det uhyre Værk, Kinch har skrevet om Ribe, vil for stedse knytte hans Navn til den gamle Domkirkeby. Vel er „Ribe Bys Historie“ tung og annalistisk i sin Form, men dette hindrer dog ikke, at det er et såre fængslende Værk at læse i; thi det indeholder en sådan Rigdom af kultur-

¹⁾ En Fortsættelse af Kinchs Ribeværk er det i 1929 ved Victor Hermansen, Hugo Matthiessen og Otto Smith udgivne Bind „Ribe Bys Historie 1660—1730“, der i høj Grad er bygget på Kinchs Væld af Ekscerpter, der går til op imod Nutiden. Jfr. *Fra Ribe Amt* 1928, 64 ff.

historiske Bidrag, et sådant Væld af Oplysninger om Livet i det gamle Ribe, at den historisk interesserede Læser ikke behøver at trættes under Tilegnelsen af dette det største Værk, en Enkeltmand har skrevet om nogen dansk Provinsby. —

Det kunde synes, som om Kinch i sine filologiske Studier blev påvirket af Omgivelserne i den gamle Stiftsstad, så han efterhånden gled fra Filologien over i Historien. I hvertfald blev det jo fra i 1850'erne og til sin Død historiske Emner, Kinch fortrinsvis beskæftigede sig med. En stor Del af Kilderne til sin Historieforskning var han da også så heldig at have lige ved Hånden, idet Arkivalierne vedrørende Ribe endnu for største Delen var beroende i selve Byen. Et stort Antal Afhandlinger foruden de to mægtige Bind om Ribe udgik i Årenes Løb fra hans Studerekammer. Disse Arbejder kunde han hente Stof til i Stiftsarkivet ikke langt fra sit Hjem, — det første var i Hundegade, nuværende Matrikul Nr. 119, det andet i Grønnegade 441, — og det kan da ogsaa siges med Sandhed, at ingen hverken før eller siden har fremdraget saa meget kulturhistorisk Stof af Ribe-Arkiverne som Jakob Frederik Kinch. Med stor Flid og Nøjagtighed tog han fat på at skrive Ribe Bys Historie. Hans første Arbejde herom hidrører allerede fra 1853, da han i Kirkehistoriske Samlinger II (1853—56) udgav nogle Brudstykker af et Nekrologium fra Dominikaner-Klosteret i Ribe. I de følgende År udsendte han Afhandling på Afhandling (se Bibliografien), og det varede iøvrigt da heller ikke længe, inden Kinch blev opdaget af Historikerne i København; thi allerede den 14. November 1859 blev han optaget som Medlem af „Det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog“ — „en stor

og uventet Ære“, skriver han selv derom i sin Almanak.

I 1869 var Kinch så vidt fremme, at han kunde lade „Ribe Bys Historie“ I gå i Trykken. Trykningen blev påbegyndt i Ribe, hvor Kinch i Marts 1868 sammen med Boghandler Damgaard havde købt et Trykkeri, hvor Bogtrykkeren var gået fallit. På dette Trykkeri tryktes et Blad, „Grændsebladet“, af hvilket Kinch var Redaktør; men det udkom kun i 79 Numre, fra 1. Juli til 30. September 1868. I dette Blad skrev han, foruden en Programartikel ved Bladets Begyndelse, kun nogle få længere Artikler, navnlig et Par om Forbrugsforeninger, i Anledning af en nys oprettet Forbrugsforening i Varde. Kinch opgav dog snart Trykkeriet efter Bladets Indddragning, så hele første Bind af Byhistorien blev ikke trykt færdig der. I 1884 udkom så andet Bind af „Ribe Bys Historie“. Hele Værket, der indtager en meget fremragende Plads i dansk Byhistorie, er en Pryd for den historisk-topografiske Litteratur. Kinchs omhyggelige Indtrængen i og Benyttelse af alle skriftlige Dokumenter har præget Arbejdet sådant, at det var langt forud for alle Samtidens lignende topografiske Undersøgelser. Den lærde og kritiske Forsker har ladet Byhistorien tilflyde Skildringer af Personer og Kulturforhold af sjælden Grundighed; de utallige Enkeltheder og Særundersøgelser bevirker, at det er et uundværligt Kildeskrift, Kinch har leveret. Det udmærker sig ved stor Nøjagtighed og Pålidelighed. På adskillige Punkter har Forfatteren i den historiske Sandheds Interesse øvet Kritik overfor Overleveringen, f. Eks. vedrørende Folkevisens Beretning om Dronning Dagmars Død i Ribe. Han fremdrog og undersøgte en Mængde middelalderlige Dokumenter — hans Kundskaber i Latin kom ham her til stor Nytte — som tjente til Belys-

ning ikke blot af Forholdene i Ribe, men også i andre danske Købstæder. Kinchs Byhistorie kaster Lys over hele den særegne Art af Byer, hvortil Ribe hørte i Middelalderen. Den var Stifts- og Bispeby ligesom en Række andre Byer, der lå spredt over hele det katolske Europa. Byer som Ribe, Lund, Mainz, Konstans, Noyon, Cambrai o. s. v., hver med deres Biskop, Domkapitel, Domkirke, Klostre, havde meget tilfælles, idet de alle var Afbilleder i det små af Rom med dens Pave, Kardinaler, Kirker og Klostre. Denne Side af Kinchs Betydning som Historiker bør ikke glemmes. — „Ribe Bys Historie“ egner sig selvsagt ikke til flygtig Læsning, og Fremstillingen med de mange Detailler er ikke altid lige anskuelig, ikke mindst fordi Kinch som Historieskriver var Annalist; han går fra År til År, samler omhyggeligt, hvad der knytter sig til det bestemte År, og opdynger Enkelthed på Enkelthed, f. Eks. efter Testamenter. Ved et sådant Tålmodighedsarbejde har han imidlertid tilvejebragt et så fortrinligt Materiale, at alle, der sysler med Ribes Historie, må ty til det, ligesom det er af stor Betydning for dansk Historieskrivning i Almindelighed. Ved mange, tit tilsyneladende betydningsløse Optegnelser, kastes der skarpe Strejflys over de svundne Tiders sociale Forhold og Tankegange.¹⁾ — Der kan næppe skrives en jydsk Købstadshistorie, uden den på en eller anden Måde har Gavn af Kinchs Undersøgelser. Enkelte Kapitler i „Ribe Bys Historie“, f. Eks. om Byens ejendommelige Retsforhold og kommunale Styre er ypperligt behandlede, og også hyppigt citerede af Købstadsforskere som *M. Mackeprang*, *P. Munch* og *Hugo Matthiessen*.

Ved Bogens Fremkomst fik Kinch ikke den Aner-

¹⁾ Jfr. H. G. A. Jørgensen i „Tiden“ 8. Juni 1917.

kendelse i Ribe, han så uomtvistelig havde fortjent. Det var her vel bekendt, at han i mange År havde beskæftiget sig med Byens Historie og Topografi, og Folk i Almindelighed havde ventet et udvidet populært Arbejde i Lighed med *Matth. Galthens* og Stiftsprovst *Frosts* Arbejder om samme Emne. Disse Bøger var i sin Tid bleven meget læste og cirkulerede Mand og Mand imellem i halvt opslidte Eksemplarer, og man havde nu glædet sig til et Arbejde i samme Ånd, men efter Nutids Krav.¹⁾ De Folk, der havde tænkt således, blev altså skuffede. Godt var det, Kinch ikke svarede til Forventningerne. Som Arbejdet blev, overgik det i enhver Henseende Forgængerne.

Det er tidligere nævnt, at Kinch skrev talrige Afhandlinger af historisk Art. De fleste af disse spredt tilgængelige Arbejder — hvoraf adskillige er særdeles omfangsrige — omhandler Emner, der har Tilknytning til *Ribe Amt*. Det vil sikkert vise sig at være praktisk at have en samlet Fortegnelse over disse Undersøgelser angående vort Amt, og derfor skal der meddeles en Bibliografi over dem her.

1. *Nogle Brudstykker af et Nekrologium fra Dominikaner-Klosteret i Ribe* (Kirkehistoriske Samlinger II 1853—56, 490—500).
2. *Et hidtil ubekjendt Skrift af Anders Sørensen Vedel* (Fædrelandet 1854, Nr. 54).
3. *Bidrag til Ambrosius Stubs samlede Digte, efter nye Kilder* (Indbydelsesskrift fra Ribe Katedralskole 1854, 3—24).
4. *Ribe Kapitels ældste Jordebog tilligemed nogle Bemærkninger om Kapitlets Indtægter under Ka-*

¹⁾ Ribe Stifts-Tidende 23. Maj 1917 (usigneret Artikel).

- tholicismen* (Ny Kirkehistoriske Samlinger I 1857—59, 68—91).
5. *Vedkommende Ribe Domkapitel før Reformationen* (smsts., 336—340).
 6. *Ribe Domkapitel paa Reformationens Tid* (smsts., 388—418).
 7. *Om Mag. Nicolaus Ruffus* (smsts., 511—512).
 8. *Tale af Joachim Timmermann, kongl. Medikus og Kannik i Ribe, holdt i Ribe Domkirkes Kor Dagen efter Slottets Overgivelse den 30. August 1644, oversat fra Latin og forsynet med Fortale af J. F. Kinch* (Indbydelsesskrift 1859, 3—55).
 9. *Snapsting. Drikting. Allemandsting. Søgneting. (Landemode)* (Samlinger til jydsk Historie og Topografi I 1866—67, 66—79, Tilføjelser smsts., 84—85, 431—432).
 10. *Ribe Bys ældste Ligbærer=Lav eller Kompagni=Lavet* (smsts., 97—113).
 11. *Ribe Bys Kirkebøger i det 17. Aarhundrede* (smsts., 114—141).
 12. *Raadmand Anders Sørensen Klyn i Ribe og hans Slægt* (smsts. 219—304).
 13. *Forbrugsforeninger, i Anledning af en nys oprettet Forbrugsforening i Varde* (Grændsebladet, August 1868).
 14. *Ribe Stifts Gejstliges Edsbog 1643—1682* (Dan-
 15. *Bandlysning over en uopdaget Tyv* (Saml. t. j. ske Samlinger 1868—69, 117—142).
Hist. og Top. II 1868—69, 111—112).
 16. *Om Thord (Degn) og hans Artikler* (smsts., 230—247).
 17. *Fortegnelse over Ribe Kathedralskoles Bogsamling* (Indbydelsesskrift 1870, 1886).
 18. *Af Ribe Bys Tingbøger fra Slutningen af det 16. Aarhundrede til Skildring, dels af Retsvæsenet,*

- dels af Sæderne og Tilstandene paa den Tid* (Saml. t. j. Hist. og Top. III 1870—71, 138—209).
19. *Et Søpas* (smsts. IV 1872—73, 199—200).
 20. *Uddrag af et ældre Haandskrift* (smsts. V 1874—75, 232—249).
 21. *Om Erik Emunes Dødssted* (Danske Samlinger 2. Rk. IV Bd. 1874—76, 126—135).
 22. *Af Ribe Bys Tingbøger fra den første Halvdel af det 17. Aarhundrede* (Saml. t. j. Hist. og Top. VI 1876—77, 133—205).
 23. *Om Hr. Jens Hansen Rusk i Lønne, som blev brændt for Trolddom* (smsts. VII 1878—79, 79—83).
 24. *Viborg Landstings Dom i en Arvesag* (smsts., 84—85).
 25. *Breve og andre Aktstykker af Ribe Stiftsarkiv* (smsts., 142—178).
 26. *Seglen og Leen* (smsts., 197—198).
 27. *Familierne „Trellund“ og „Baggesen“* (smsts. VIII, 1880—81, 44—80, 372).
 28. *M. Mads Hvid* (smsts. IX, 1882—83, 57—72).
 29. *Peder Stub paa Skodborghus* (smsts., 73—77, 372—373).
 30. *Dr. Ancher Anchersen, Provinsialmedikus i Ribe* (smsts. X 1884—85, 85—94).
 31. *Anmeldelser af Poul Bjerges „En Tids- og Familieskildring fra Vester-Jylland“ og „Fortegnelse over Askov Højskoles Bogsamling“ ved Poul Bjerger* (smsts., 383—384).
 32. *To Breve fra Rektor Bhie i Ribe* (smsts. 2. Rk. I 1886—88, 134—140).
 33. *To Aktstykker vedkommende Ribe* (smsts. 2. Rk. II 1889—90, 16—23).
 34. *En Lærekontrakt af 1682* (smsts., 24—25).

35. *Joh. Ad. Løvenstjerne* (smsts., 26—35).
36. *Af Hr. David Grønlunds Kopibog* (smsts., 36—40).
37. *Et Drab 1687* (smsts., 41—45).
38. *Tilføjelser til Efterretningerne om Hexeforfølgelserne i Ribe*, udg. af *Vilhelm Bang* (smsts. 3. Rk. III Bd. 1901—1903, 271—272).

Som det vil ses, er Hovedparten af J. F. Kinchs Afhandlinger om Ribe Amt blevet offentliggjorte i det jydsk historisk-topografiske Selskabs Tidsskrift: „Samlinger til jydsk Historie og Topografi“. Da det nævnte Selskab i Slutningen af 1865 påtænkte oprettet, var Kinch en af Medstifterne dertil, og han valgtes ved det derpå følgende Valg til Medlem af Bestyrelsen, ligesom han ved de hvert femte År foretagne Valg stadig genvælgtes. Det er jo tydeligt, at det jydsk historisk-topografiske Selskab har stået hans Hjerte nært. Her var en Forening, hvis ideelle Formål — den historiske Udforskning af Halvøens Fortid — var i nøje Samklang med hans egen uselviske Stræben. Kinchs Medarbejderskab ved „Jydsk Samlinger“, som det gamle Tidsskrift nu hedder, var en Ære for dette.

Ved en Omtale af J. F. Kinchs historiske Virke må det ikke glemmes, at han i 1855 var med til at oprette Provinsens første Museum: *Den antikvariske Samling i Ribe*, stiftet af *Den danske Forening i Ribe*. Denne Forening, der blev oprettet efter Treårskrigen med Støtte af Latinskolens Lærere og enkelte af Omegnens Præster, havde til Formål gennem gode oplysende Foredrag at søge fremmet Kærligheden til Fædrelandets Minder. Kinch holdt af og til Foredrag i Foreningen, under hvis Auspicer Museet i Ribe altså

blev oprettet. Han blev snart den egentlige Leder af Museet og forstod med små Pengemidler lidt efter lidt at erhverve det gode og anselige Genstande, som endnu er en Pryd for Samlingen. Om Museet gav Kinch en kort Beretning i Dr. phil. *Joh. Forchhammers Afhandling* i Saml. t. jydsk Hist. og Top. 1866, 48—65, om Oprettelsen af Museer, navnlig i Jylland.¹⁾

Man vil forstå, at Kinch har kunnet overkomme overordentlig meget. Han var jernflittig og i Besiddelse af et godt Helbred. I Vinteren 1887—88 blev han imidlertid angrebet af en Hjernesygdom, og i Midten af Maj 1888 blev han på Grund af Svagelighed fritaget for Skolearbejdet for Resten af Skoleåret. Det var hans Hensigt at søge sin Afsked, men inden den blev ham tilstået, bortkaldtes han efter flere Måneders tiltagende Svaghed og en Uges Sygeleje Søndag Aften den 16. September 1888, hvorpå hans Lig den næste Fredag den 21. jordedes fra Domkirken. Ved Begravelseshøjtideligheden talte Stiftsprovst *C. F. Koch* og Sognepræst *Vilhelm Bang*. Sidstnævnte dvælede især ved Kinchs Forskergerning.²⁾

Jakob Frederik Kinch fik et sjældent smukt Eftermæle, ikke alene i Nekrologer og i de Taler, der blev holdt ved hans Bære, men også i det, der Tid efter anden er blevet skrevet om ham. Han var privat hjælpsom og beskeden, trofast af Sindelag og altid rede til at hjælpe andre Forskere, når de spurgte ham til Råds. Ingensinde rugede han over sin rige Viden. I Ribe

¹⁾ Om Museet i Ribe se H. P. Hansens Afhandling i Sprog og Kultur I 1932, 65 ff.

²⁾ Talerne findes trykte i Saml. t. jydsk Hist. og Top. 2. Rk. II, 8—15. Smsts., 1—7, har Vilh. Bang meddelt en Biografi (med Bibliografi) af Kinch. Jfr. Nekrologen i Ribe Cathedralskoles Indbydelsesskrift 1889, 67.

nød han stor Anseelse, ikke mindst for det magtfulde Værk, han skrev om Byen. Efter hans Død har man heller ikke glemmt Ribes Historieskriver. På Huset i Grønnegade 441 — hvor Kinchs sidste Hjem var — er indsat en Mindetavle, og på hans Hundredårsdag 23. Maj 1917 hædrede Byen ham ved Flagning, ligesom Ribe Amts historiske Samfund denne Dag afholdt Møde i Ribe. Ved denne Lejlighed holdt Kirkehistorikeren, Pastor *H. G. A. Jørgensen*, dengang i Farup, Foredrag, dels om Kinch og hans fortjenstfulde Arbejder som Historiker, dels om Ribe Bys Historie i Middelalderens Slutning.¹⁾

I Anledning af Kinchs Hundredårsdag henvendte Ribe Stifts-Tidende sig til en Række Videnskabsmænd (*Aage Friis, Johs. Steenstrup, Johs. Lindbæk, Kr. Erslev, Erik Arup, Chr. Axel Jensen*) og opfordrede disse til at fremkomme med Udtalelser om Kinchs historiske Indsats. Den Hyldest,²⁾ som den gamle Historiker og hans Minde blev forlenet med i den Anledning, var sjælden enstemmig og var et herligt Vidnesbyrd om, hvor fremragende en Forsker Kinch var, ligesom de fra forskellige Hold fremkomne Mindeord gav et stærkt Indtryk af, på hvor mange Felter det i Virkeligheden var, Kinch havde tilført Forskningen ny Viden. —

Af det foran udviklede vil det forståes, at det er rimeligt, at også Jakob Frederik Kinch får sin Omtale i „Fra Ribe Amt“, der jo tidligere har bragt Skildringer af Mænd, der har ydet særlig rige Tilskud til Oplysning om Amtets Historie. En Redegørelse for Kinch og hans Arbejde synes på dette Sted så meget

¹⁾ Fra Ribe Amt 1918, 721.

²⁾ Ribe Stifts-Tidende 23. Maj, 24. Maj, 25. Maj, 30. Maj, 7. Juni 1917.

mere på sin Plads, når det erfares, at ingen Enkeltmand har skrevet et så stort Antal Sider om Ribe og Ribe Amts Historie som den stilfærdige og lærde Overlærer ved Latinskolen i den forunderlige gamle Stiftsstad derude ved Åen og de brede Enge.

15. Marts 1933.
